

EDINOST

Posamezne številke po 8 vin., zastarele 10 vin. Oglasi se računajo na mililime-
v širokosti ene kolone. Cene: oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin.;
osmrtnice, zalozbe, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 30 vin.;
oglas v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljnja vrsta K 2.—. Mali
oglas po 6 vin. beseda, najmanj na 60 vin. Oglase sprejema inšeratični oddelček
„Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi listu. Plačuje se
izključno le upravi „Edinosti“. Plaša in toži se v Trstu. Uprava in inšeratični oddelček
se nahajata v ul. sv. Franciška št. 20. Poštahranilni račun št. 841.051.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 18. (Kor.) Uradno se razglasi: Nobenih posebnih dogodkov.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 18. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: Zapadno bojišče. — Na mnogih točkah fronte je zvečer oživel topovski boj. Pehotno delovanje je bilo omejeno na poljedelvalne boje. Pri jasnem vremenu so bili letalci podnevi in ponoči jako delavni. Vojaške naprave za sovražno fronto so bile v velikem obsegu obmetane z bombami. Ena letala je napadla London. V obeh zadnjih dneh smo sestrili v zračnem boju in od tal 16 letal in dva privlačna balona.

Na drugih bojiščih nič novega. Prvi generalni kvartirnojmster pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 17. (Kor.) Na vsej macedonski fronti zmerno topovsko delovanje, ki je bilo od časa do časa nekoliko živahnije v ozemlju Moglene, južno Gjevgelije in južno Dojranu. Ob vzhodnem obrežju Tahniska jezera smo razpršili več pehotnih in konjeniških oddelkov, ki so se potkušali približati našim sprednjim postojankam. V Dobrudži premirje.

SOVRAZNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

17. februarja. — Živahne topovske akcije zapadno Gardskega jezera, vzhodno Brente in ob srednji Piavi. Naše baterije so uspešno obstreljevale na pohodu se nahajajoče sovražne čete vzhodno doline Frenzelle in na pobočjih prelaza Berette. Težka angleška artiljerija je z izvrstnim uspehom obstreljevala sovražne baterije nasproti Montella. V dolini Lagarine in južno Canove je naš ogenj odbil sovražne poljedelvalne oddelke. Pri Grave di Panadopolu je povzročila ena naših patrulj v nasprotnih črtah živahen alarm.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 18. (Kor.) V zapadnem Sredozemskem morju so uničili naši podvodniki štiri oborožene parnike in dve jadralci, skupno 29.000 ton; od tega so bili 3 italijanski parniki in 2 jadralci.

Homotije v Rusiji.

Vojaške operacije generala Aleksejeva. PETROGRAD, 17. (Kor.) Operacije generala Aleksejeva v ozemlju Taganroga napredujejo. Na treh točkah je prišlo do bojev. V srednjih bojih pri Voronežu so bile sovjetske čete obkoljene od vseh strani. Aleksejev izdeluje načrt, da popolnoma obkroži revolucionarne čete. V slučaju, da se mu to posreči, namerava Aleksejev prodoriti nato preko Voroneža in Harkova v Moskvo in Petrograd.

Anarhija v nezasedeni Litvinski. BEROLIN, 18. (Kor.) Wolfvof urad poroča: Nekaj litvinski list, ki izhaja v Rigi, objavlja strahovite podrobnosti o razmerah, ki vladajo v onem delu Litvinske, ki še ni v nemški posesti. Glasom tega lista vlada tamkaj pravcata anarhija. Tolpe tatov, ki pravijo, da so dijaki in pristaši boljševikov, plenijo in požigajo po deželi.

Uvedba gregorijanskega štetja v Rusiji. PETROGRAD, 18. (Kor.) Odlok ljudskih komisarjev odreja uvedbo gregorijanskega kalendara za vsa ozemlja ruske republike. Novo štetje se prične 1. februarja, ki bo štet kot 14. februar.

Podržavljenje trgovinskih mornaric. PETROGRAD, 17. (Kor.) Boljševiška vlada je s posebnim odlokom podržavila trgovinsko mornarico.

Zaplenba vseh zasebnih bank. PETROGRAD, 16. (Kor.) Odlok o zaplenbi delniških glavnih prejšnjih bank pravi: da se izloči vsak vpliv kapitalistov na delovanje Narodne banke ruske republike, je sovjet ljudskih komisarjev odredil: Rezervni in posebni fond prejšnjih zasebnih bank preidejo na podlagi polne zaplenbe v last Narodne banke. Vse bančne akcije so razveljavljene in izplačevanje dividend popolnoma ustavljeno. Vse delnice se morajo nemudoma izročiti Narodni banki. Imetelji založenih delnic morajo predložiti Narodni banki seznam, kjer je navedeno, kje je denar založen. Dotičniki, ki tekom 14 dni po tej objavi ne bodo prezentirali svojih delnic, bodo kaznovani s popolno zaplenbo premoženja. Vsako podjetje z delnicami je prepovedano. Udeležniki na takih prepovedanih podjetjih bodo kaznovani z zaporom do treh let.

Zarota proti Leninu. PETROGRAD, 17. (Kor.) Tu je bila razkrita oficirska organizacija, ki je hotela odvesti Lenina kot tala. V sedežu organizacije je bilo najdeno orožje, bombe in ročne granate. — Vojaška cenzura je bila odpravljena. Prošnja carske rodbine za preselitev iz Rusije. PETROGRAD, 17. (Kor.) Posamezni člani carske rodbine so se pismeno obrnili na sovjet ljudskih komisarjev z željo, da se jim dovoli izselitev v Francijo ali Anglijo, češ da je republikanski režim v Rusiji že dovolj močan in da se je carska rodbina že tako odpovedala pravicam do prestola. Listi upajo, da se sovjet ljudskih komisarjev ne bo opiral izselitvi carske rodbine.

Finsko odposlanstvo v Turčiji. CARIGRAD, 18. (Kor.) Semkaj je prispelo finsko odposlanstvo, da naznani turški vladi uradnim kotom ustanovitve neodvisne finske države.

Obupne razmere na Estonskem. BERLIN, 18. (Kor.) Wolfvof urad poroča iz Rige: O razmerah na Estonskem se še poroča: Vse ozemlje na obeh straneh črte Reval-Narva je v rokah rdečih gardistov. Estonsko vojaštvo je nudi do sedaj nekoliko zaščito proti tem tolgam, vendar pa se zdi, da je njegov vpliv nezadosten. Posvetva, ki so bila vsa zaplenjena, opravljajo rdeče garde. Kmeti pričakujejo željno prihoda Nemcev, ne morda v svrhu začasnega varstva življenja in lastnine, ampak v svrhu polne priključitve Es-

tonske in Litvinske Nemčiji. Večina letskih in estonskih vojakov hoče predati Nemcem orožje in ostati v deželi. Pretežna večina Estoncev je Nemcem prijazna. Tako na Estonskem kakor tudi na Litvinskem se z verno nabirajo podpisi za priključitve Nemčiji.

Položaj na Grškem.

LUGANO, 18. (Kor.) Italijanski listi poročajo preko Pariza iz Soluna, da so v ozemlju Lamije in Teb izbruhili vojaški nemiri v korist kralju Konstantinu. Vojna sodišča so nastopala jako strogo. Vlada je odposlala 70 politikov in drugih prijateljev kralja v prognanost na otoke.

Rajsttag.

BEROLIN, 18. (Kor.) Kakor poroča „Lokal-anzeiger“, se bo državni tajnik dr. Kühlmann v torek v plenurnu državnega zbora pri prvem čitanju mirovne pogodbe z Ukrajino oglašil k besedi. Predloga bo izročena nato odseku, nakar bo dne 22. t. m. rešena v tretjem čitanju. Dne 25. t. m. se prične splošna debata, tekoma katere bosta govorila kancelar in podkancelar. V parlamentarnih krogih računajo tudi, da bo vloženo vprašanje neodvisnih socialistov glede zadnjih stavkovnih dogodkov.

Deželni svet za obnovo poknežene grofije Gorisko-Gradišanske.

Včeraj ob 10. uri dopoldne je prišla prva seja imenovanega deželnega sveta, v kateri je obrnjeno na tisoče oči slovenskega ljudstva, ki pričakujejo od njega, da zares čimprej prične s toliko obljubovanimi in pričakovanimi obnovitvenimi deli, ki omogočijo čim skorajšnji vrnitev tisočev naših beguncev, ki živijo v in gladujejo križem rok daleč proč od ljubljene domačije pod večino neprijazno jim tujo streho. Ta deželni svet bo bil štel, ako bi obveljal prvotni načrt, največ 7 Slovencev in okroglo 25 Italijanov in Nemcev. Vsi deli intervencije Osrednjega odbora in vsled izredne priljubljenosti in dobrohotnosti g. cesarskega namestnika v Trstu je razmerje sedaj za nas Slovence veliko ugodnejše in v danih razmerah popolnoma zadovoljivo. Izmed 34 članov je 15 Slovencev, 11 Italijanov; ostali so različni c. kr. zastopniki raznih uradov in tujih organizacij. (C. k. akademija upodobljajočih umetnosti, zastopnik stalnega oddelka za obnovo na Dunaju itd.) Slovenski zastopniki so: Fran Dominiko za gor. dež. odbor; Ignac Kovač za trg. zbornico; Ivan Šerbec za slov. kmet. društvo; profesor Ivan Beruč za zvezo gospodarskih zadrug; Ivan Budin za kraško pogozovalno komisijo; dalje člani, ki jih je imenoval namestnik: Ivan Caharija iz Nabržja, Teodor Hribar iz Gorice, dr. H. Tuma, dr. poslanca Fon in dr. Gregorčič, Andrej Gabršček, dr. Alojzij Franko, ravnatelj Monta Anton Jakonič, vsi iz Gorice, župnik Fr. Rappet iz Idrije pri Bači in Anton Mikuz, dež. poslanec od Sv. Lucije.

Na prvo sejo so prišli skoro vsi člani. Dostla sta tudi ministri za javna dela, vitez pl. Homann in g. ces. namestnik, ki je otvoril sejo z nagovorom, pozdravivši vse navzoče prav prisrčno in prav posebej še njegovo ekscelenco Homanna, nam priprosiši ga, naj ohrani tudi za naprej danes pričetu delu svojo naklonenost; pozdravil je zastopnike raznih oblasti, ki so prizadete in bodo sodelovale pri obnovi. Prav prisrčno pa je pozdravil še zastopnike ljudstva, ki hočejo radovalno in požitvalno sodelovati pri veliki in težki obnovitveni akciji. Naloga vsa je — je dejal, — da ste tolnači ljudstva, njegovih želja, bridkosti in težav, njegovih težev in zahtev, da ste posredovalci med tem vrlim ljudstvom in državnimi oblastmi, ki imajo nalogo, obnoviti in izpod razvalin povzdigniti to krasno deželo v novo boljšo življenje. — Iz referatov, ki bodo danes predloženi, boste videli, kaj vse se je doslej že izvršilo, spoznate težave, s katerimi se nam je in se nam bo še borili, in pa način in pota, kako naj se vsa ta akcija dalje razvija.

Ko je še razložil uspehe zadnje konference na Dunaju v navzočnosti ministra Homanna in dež. glavarja, je sporočil, da je namestnik obnovitveni oddelček načeloma že predložen v Gorico. Poljedelski oddelček se preseli tjakaj že prihodnji teden, a v kratkem bodo sledili še ostali. Zaključil je z vročo željo, naj bi se vsi merodajni činitelji strnili na skupno in vsestranski dobro organizovano delo, da lepa dežela Goriska vstane čim prej k novemu boljšemu življenju. Ker imamo danes v svoji sredi g. ministra za javna dela, ki se hoče poučiti o željah in potrebah ljudstva, ter o odločni volji dež. sveta za modro in požitvalno sodelovanje, prosil g. ministra, naj predloži današnji otvoritveni seji.

Nagovor g. namestnika, ki je na mnogih mestih zvenel naravnost prisrčno in izražal iskreno željo, da bi se ob skupnem sodelovanju vseh činiteljev dosegli veliki uspehi, in ki je kazal, da je ta velika akcija izročena spretnim in našemu ljudstvu prijaznim rokam, je bil sprejet z velikim odobravanjem.

Minister Homann je zahvalil namestnika za prisrčne besede, zagotovivši, da ga ni privreda v Trstu je zavest dolžnosti, marveč da je sledil tudi svojemu srčnemu nagibu, da prihiiti v to, tako usodopolno prizadeto deželo in med to vrlu ljudstvo, kjer se na svoje oči prepiča o veliki nesreči, in da čuje zastopnike tega ljudstva, kako naj bi tako zvestemu prebivalstvu pripomogli do srečnejših dni. Pozdravil je vse navzoče v imenu vlade. Po junaških činih, ki so spodili sovražnika iz dežele, je nastala prva dolžnost vseh poklicanih činiteljev, da se posuše solze tisočev in tisočev, ki so hrabro prenašali težke udarce usode, da se prično hladiti bolečine tisočev tako težko prizadetega ljudstva. Proč s spori, ko gre za tako velike cilje in nalogo! Združeni vsi v skupnem delu na korist tega vrlu ljudstva in tako lepe dežele dosežemo postavljene cilje! Tako je tudi geslo presvitelega cesarja, čigar prisrčna želja in odločna volja je, da se temu vrlu ljudstvu pripravi tista bodočnost, kakršne zaslužuje v polni meri.

Tudi ta nagovor g. ministra je vzbudil med navzočimi člani odkritosrčno odobravanje. Na dnevnem redu je bilo najprej poročilo g. namestniškega svetnika Rebecka, ki je zelo ob-

širno in temeljito. Prinesemo je po možnosti v čim večem obsegu.

Nato je predsednik minister Homann pripomnil, da je dobil deželni svet jasno sliko o čitih in delih bodoče obnovitvene akcije.

Inž. dr. Brunner govori v imenu velike industrije in dostavlja k poročilu nam, svetnika Rebecka v imenu obrti in trgovine kot najvažnejše vprašanje: ugotovitev škode vsled vojnih dogodkov. Ni se zakona, ki bi to kategorično določil, in zato tudi naša obnovitvena akcija ni še sprejela tega vprašanja v svoj delokrog. V Galiciji so takoj začeli ugotavljati škodo. Apelira se na namestnika, da se prične tudi pri nas s takim, sicer ogromnim delom. Industrijalci in trgovci hočejo gotovosti, posebno velika industrija, ki se ne upa niti pričeti z obnovo svojih podjetij, kar nima nikake gotovosti, v koliko bo škoda povrnjena, in ker je na sploh bodočnost nejasna. Toda če merodajni krogi ne govorijo jasne besede v tem pogledu, potem bo velika industrija (naglašja posebno, da govori za vso bombazevo veliko industrijo v Avstriji) bežala iz dežele, ki leži ob meji ki ne daje nobene varnosti za bodočnost. Tudi on sam ne gane niti z mezinem, da bi obnovil tovarne (v Tržici in Gorici), dokler ni gotovosti, da bodo škode povrnjene. O izgubi, ki je nastala vsled uničenja, in o dobičku podjetij noče niti govoriti; tu naj izpregovori parlament svojo jasno besedo.

Nam, podpredsednik Lobmayer pojasnjuje na izjavljanih predgovornika, da so stavbene ekspoziture že dobile navodila, ki naj spoznamo z interesi določijo in ugotove resnične vojne škode in vrhutega doslej neplačane vojne davke.

Minister vit. Homann je tudi naglašal, da je ugotovitev škode naročena. Ni se treba bati, da bi te ugotovitve ne veljale, ker ni še tozadnega zakona. To nalogo bodo vsili c. kr. uradi, katerih delo bo podlaga daljšim odredbam katerekoli vlade. Tudi v Nemčiji še ni takega zakona. Toda brezdomstvo pride od njega, saj je na vidiku svetovni mir na podlagi načel „brez odškodnin in kontribucij“. Obnovitvi oddsek poslanske zbornice je pa že priznal in potrdil načelo, da je država dolžna povrniti vse napravljene škode. Vlada je temu načelu tudi pritrčila.

Dež. glavar dr. Faldutič, ki je ravnokar vstopil, izpregovori in pravi, da si šteje v posebno čast, da more v imenu dežele pozdraviti ministra, ki bo mogel veliko storiti za našo deželo. Minister je videl, da je beda velika, pomoč majhna. Naj bo naš tolnač pri osrednji vladi, da pride čimprej pomoč, katere je dežela vredna in vredno ne lojalno ljudstvo. Mi vsi pa ne bomo govorili in rekrimirali o preteklosti, marveč viribus unitis delovali in vlado podpirali pri njenem delu. Ljudstvo pa bo vsem hvaležno za vsa dobro, naj pride odkoderkoli. Mi hočemo ostati, kar smo bili: zvesti sinovi države in cesarja. Ministru je znano, kako nas cesar ljubi in kolikokrat je obljubil in izjavil, da nam država mora pomagati. Prosi ministra, naj se obnovitvena akcija takoj prične in naj se nadaljuje v smislu cesarjevih besed. Predlaga vdanostno brzojavko cesarju, ki je bila odposlana.

Minister Homann se zahvaljuje in izjavi, da sporoči izraze vdanosti in hvalečnosti na najvišje mesto. Bil je v deželi Goriski, videl bedo in se prepiral, da je treba hitrega dela, kajti dvakrat, da klor hitro da. Glasno in jasno treba priznati, da je vrlu ljudstvo v tej deželi zvesto državi ob strani, a tudi država mora ostati zvesta temu ljudstvu in izpolniti njemu nasproti svojo dolžnost. Kar je prestalo to vaše ljudstvo, ni mogoče meriti z navadno mero, to gre višje, kajti to je ljudstvo mučenikov za celokupno državo, zato pa je tudi celokupna država dolžna, da mu, ko že trpljenja ne more dovoljno poplačati, povrne vsaj storjeno škodo. Veliko pa je bilo muk in trpljenja, česar ni mogoče poplačati, ne odškodovati. Na ministra niti ni treba apelirati, on sam smatra za sveto dolžnost, da posveti vse svoje moči veliki obnovitveni akciji. To ni gola beseda, marveč zaveza se vse globokosti in teže, in čuti se edin z navzočimi zastopniki ljudstva.

Posl. Bugatto vidi v tej skupščini poleg državnih in deželnih poslancev tudi druge veljavne zastopnike ljudstva. Njihova posvetovanja naj izpopolnijo deželni zbor, ki naj bi se sklical čimprej. Veliko bo vprašani, ki potrebujejo zaslonbe tudi zakonodajnega zastopa. K poročilu nam, svetnika Rebecka, ki je zelo obširno in lepo, je treba pripomniti, da more priti pred oči tudi ljudstvo. Poročilo je treba tiskati in razširiti. Govori o pokončevanju enot, katerih je bilo pa tudi izgubilo na čudne načine. V naših krajih ni več vojne; naj bi se torej vendar že enkrat končalo z uničevanjem našega bednega ljudstva. Ni dosti, da pridejo obnovitveni organi v Gorico, treba je tudi, da bodo ti organi z lahkoto občevali z ljudstvom, treba je holše aprovizacije in publicitete vsega, kar se sklepa in namerava ljudstvu v korist.

Dr. Alojzij Franko govori v imenu slovenskega dela dežele, zahvaljuje ministra in namestnika za iskrene besede in sporočila. Gospod namestnik nam je zaklical: „Frisch an die Arbeit!“ To je prava beseda! Sicer bi se nam zgodilo: Roma delibante Saguntum perire. Konstatirati je treba, da je sovražnik šel iz dežele.

Podal je nekoliko drastičnih slučajev in slik, ko ljudstvo nima kaj jesti, mima kaj obleči.

Ako bomo tako onemajali deželo, ne bomo imeli ljudstva, ki bi ga za njo poslali! Naloga vseh činiteljev bodi, da poleg obnove obrambnega ljudstva — Govori o aprovizaciji. Ljudstvo hoče domov, hrepeni po našem solcu, in v svoji skromnosti po malo polente. Bile so barake, lepe, opremljene; zdaj je vandallstvo vse uničil in požgal; namesto da bi dali beguncem, ki bi doma delali. Bili so krasni dnevi za delo, a sredi marca trte poganjajo in bo za letos prepozno.

Vprašam, kje je ves tisti ogromni pien v Italiji? Mi smo vse pustili, mnogo tega so dobili Lahi; zakaj bi nam sedaj oni ne vrnil kaj, ne pa da gre vse drugam. Kar so pa pri nas Lahi pustili, so uničili Lahi. Za končno zmago moramo vztrajati, a za vztrajanje je treba — jesti! (Nadaljevanje sledi.)

Govor drž. posl. dr. Matka Laginje

V seji zbornice poslancev dne 5. februarja 1918.

Ojstra sodbja o našem državnem gospodarstvu. Visoka zbornica! Za opozicijo položaj ni težaven, ker more z mirno vestjo odkloniti proračun in jej ne treba izgubljati niti besede, da utemelji to svoje odklanjajoče vedenje. Saj je bilo že v tisočih govorih, priložb, spomenic itd. opozicijskih strank pojašnjeno, da je vse upravljanje javnih agend v tej državi tako, da resnični zastopniki ljudstva ne morejo ustrezati zahtevam vlade, dokler se fundamenti te monarhije ne izpremenijo temeljito. Prijatelji vlade so v poročilu k proračunu povedali dovolj stvari, ki pomenjajo močne udarce proti vsemu gospodarstvu v državi. Zadošča, če opozorimo le na nekaj stavkov v poročilu.

Na koncu poročila sta podpisani častivredni imeni „dr. Sylvester, načelnik, in dr. Otto Steinwender, poročevalec proračunskega oddelka.“ To gotovo nista nikaka sovražnika visoke vlade, in jaz mislim, da sta ta dva moža celo izvoljena ne sinov. Vendar izrekata ta dva gospoda v poročilu proračunskega oddelka, in zastopajo večino, ki je sprejela proračun, tako hudo kritiko, kakor je komaj mogoče kakopozicija. Le način izražanja, ki se rabi tu, je nekoliko različen. Kritika sama pa sliči možnim udarcem, ki se jih je naš vespoleščani tovariš Steinwender v svojih mladih letih gotovo slavno posluževal na vseučilišču.

Nekaj posameznih izjav — visoka zbornica! Govora je o povzajanju izdatkov n. pr. za nesposobne za bojno službo in o troških, ki so v zvezi s tem. Tu pravi odsekovo poročilo sledeče (čita):

„Stotisoči nesposobnih za bojno službo se pridružijo brez zadostnega zaposlenja, ti povisujejo brezkoristne troške mobilizacije, obremenjajo državo z vzdrževalnimi, in manjka jih kot delavcev pri poljedelstvu, v obrti in v državni službi.“

To je dragoceno priznanje od strani verne večine te visoke zbornice, ki bo glasovala za proračun. Potem je rečeno dalje (čita):

„Določbe zakona o vzdrževaninah so se — ker je izključen vsak ozirom mero potrebe — pokazale povsem zgrešene. Često se dovoljuje dvaintrikrat toliko, nego bi odgovarjalo potrebi; za to pa, seveda, v mnogih slučajih prav nič, če komisija, ki je vezana na kak določen znesek, smatra tega kot tako visokega. Brez vsake trdosrčnosti, le z ozirom na potrebo, bi se pri svoti 3432 milijonov moglo lahko prihraniti pol milijarde.“

Gospodje, ki priporočajo sprejem proračuna, se ne plašijo postavljati takih trditev, a ob enem priporočati, naj se ti orjaški zneski odobro kot potrebščina za državno gospodarstvo.

Dalje se glasi n. pr. (čita): „Z odpuščenjem vojaških ničevih nesposobnežev za bojno službo in s prilagoditvenim vzdrževanjem in podpornim za begunce meri resnične potrebe bi se bilo v enem upravnem delu dalo brez vsake škode doseči zmanjšanje izdatkov za eno milijardo in potrebnega gospodarstva civilne uprave ne bi se bila od predložitve državnega proračuna sem povečala za več nego 1600 milijonov kron.“

Vse to po nazoru večine slavnega proračunskega oddelka. To je, kakor da govore s pesjo v oko visoke vlade in ni opozicijski poslanci imamo malo oporekati proti tej strani kritike.

Potem je rečeno dalje, da bi z boljšim gospodarstvom glede na deficite različnih let, oziroma, glede na način, kakor so se sestavljali doslej naši proračuni, obrestna mera znižala, a produkcija porastla ter da bi bili prihranili 2½ milijarde na dolgovih.

Dalje je rečeno o načinu dosedanjega sestavljanja našega proračuna (čita):

„Da se za proračun, s katerim smo stali brez primere v svetu, ni zanimal noben človek, temu se ni čuditi. V resnici se je državno gospodarstvo države vkljub priobčenim številkam vršilo ob izključenju javnosti.“

O nalozah za bodočnost glede pravičnega proračuna — seveda s stališča tistih, ki verujejo v to, da se bo proračun sestavljati istotako — za dežele, in sicer za vse dežele, ki sedaj, kakor se nas uči od najnovejšega časa, tvorijo avstrijsko državo, je rečeno (čita):

„Naša nujna naloga naj bi bila, da odstranimo primanjkljaj v trajnem gospodarstvu, proračunan na 1618 milijonov kron. Še vedno je čas, da znaten del tega deficita za tekočo upravo lesto odstranimo in da pripravimo tudi odpravo preostanka za prihodnje proračunsko leto. Seveda ne smeta biti vlada in parlament bolj občutljiva nego je ljudstvo, ki vedno potrja svojo moč v prenašanju in potrpljenju in ki ni izgubilo nade v domovino.“

Temu nasproti moram izjaviti, da se je — kolikor jaz poznám velike dele prebivalstva te države — že od precej časa sem odreklo potrpljenja in nade do kaj boljšega v tej državi.

(Pride ša.)

Razmere na naših drž. železnih.

(Dopis iz železničarskih krogov.)

Dovolite, da tudi jaz nekoliko razjasnim razmere pri naši državni železnici, ker se že občinstvo iz teh krajev noče oglašati, da bi spravilo v javnost skandalozne razmere na progah Trst-Gorica in Trst-Herpelje. Navesti hočem ne nekaj slučajev, ki se več ali manj tičejo le občinstva, oziroma potnikov.

Naj pričnem takoj pri nas v Trstu! Občinstvo, ki dohaja in odhaja, je po veliki večini slovensko. Pa tudi mnogi italijanski potniki vprašujejo (sedaj) najraje v slovenskem jeziku za pojasnila. V nasprotju s tem dejstvom je na postaji v Trstu vse nemško. Niti voznega reda ni videti v slovenskem jeziku. Ako imate opravila na postaji, ali v skladnici, čujete ves božji dan samo nemško prero-pov, šolskih svetov itd. ter citira po »Jugoslova-

kanje in ujedanje. Edna izjema so nižji uslužbenici, ki se po — kotih, kjer jih nikdo ne sliši, potihoma razgovarjajo v svojem materinem slovenskem jeziku.

Sedaj pa vstopite, prijatelji, z mano v ta ali oni urad. Povsodi boste videli večino Nemce najbolj vroče krvi. Pa tudi, če imate opravila z uradnikom, ki zna več ali manj slovenski, vas hitro vprašuje v italijanskem jeziku, ali ne znate italijanski. Slovenski noče govoriti, ker se — boji!

Odpeleva se z vlakom št. 16 ob 9 uri in 20 minut v smeri proti Gorici! Vlak leze počasi proti Rocolu, a predno dosepa na to postajo, vam prihaja — sprevodnica Roza in zahteva s tankim ženskim glasom: Fahrkarten! Mi dva jo sicer razumeva (ker znava nekoliko nemški)! Kaj pa ubogi Kraševci, Vipavci in Primorci sploh? Ti ne vedo, kaj zahteva od njih ta gospica Roza! Se le potem, ko jej je ta ali oni bolj študirani potnik pomnil vozni listek, vedo, kaj zahteva od njih sprevodnica.

Dospela sva na postajo Rocol. Tu je, seveda, zopet vse nemško. Pred vsem načelnik, ki nas Slovence mrzi bolj, nego trn v peti. Postajni mojster je Italijan (avstrijski seveda). Naslednja postaja je »Guardiola«. To je Vrdeča, frakcija našega slovenskega narodnega Sv. Ivana. Po oficijelnem imenu postaje morajo na potniki misliti, da je postaja na tleh čisto italijanske katastrofe občine Načelnik je temeljito pozabil, da je slovenskega rodu. V Borštu so se sedaj komaj nekoliko oddaljili, ko je ta človek odšel od tam. Sedaj hoče na Vrdeči nadaljevati svojo nemško — politiko. Zaslodejo in ovaja slovenske delavce, da ni več lepo.

Hitiva dalje! Na Opčinah zopet vse nemško. Slovenskega prav nič. Vlak stoji najmanj eno uro. Kraška žena vprašuje sprevodnico: Kdaj se odpeljem dalje? Gospica Roza pa se niti ne ozre menjo. Druga ženska vprašuje: Ali bomo še dolgo čakali? Zopet isti — neodgovor. Enako se dogaja tretjemu, ki bi hotel vedeti, kako dolgo bomo še stali tu? Sprevodnica sploh ne odgovarja potnikom, ali pa jim k večjemu pravi prezirljivo: »Ich weiss nicht, all pa: Ich verstehe sie nicht. Priproste kraške ženske pa ugrabile med seboj, kako je to možno, da železniška uprava tako žensko nastavlja kot sprevodnico?! Ali je morda gluha. Gospica Roza seveda ni gluha, le slišati noče slovenskega jezika!

Na postaji Repentabor postaja vlak le malo časa. Torej — dalje! Na postaji Dutovlje-Skopo je načelnik zopet Nemec, oziroma nemškutar s slovenskim imenom. Tudi tu je vse nemško.

Tudi na postaji Stanjel ni veliko bolj. Zanimivo pa je na postaji Ribenberk. Čim je gospica Roza stopila z vlaka, jej je že ob strani neki najhuji postajni mojster, s katerim se menda pravo dobro razumeta. Škoda, da ni mnogo časa, ker vlak odhiteva kmalu proti Prvačini. Tu pa morate biti posebno previdni, da ne boste nadlegovali gospice Roze s kakimi sitnimi vprašanji. Kajti tu je revica res tako silno — zaposlena, da potniki nize vrste niti ne prihajajo v poštev. Prvi je seveda g. načelnik deležen pozornosti gospice Roze, kar ostaja si nekateri drugi dele med seboj.

Vidite torej prijatelji, kako se pri državni železnici lahko »naprej pride« tudi brez poznavanja jezika ljudstva na zemlji, po kateri vozi železnica. Če je kak sprevodnik, ali kdo drugi kaj zagreši, hitro je nad njim uradniki ali kak poduradnik, ki kriči in se dere nad njim, da se Bogu usmili. Sprevodnici Rozi pa se vse klanja sprito potujočega občinstva. Mi pa vprašamo: Kako naj taka oseba prav vrši tako težko, važno in z veliko odgovornostjo spojeno službo, ko: 1. ne zna občevati z občinstvom in po vrhu še življivo postopa z njim; 2. ko se jej ni treba nikogar bati, ker se si vse klanja; 3. ko ji potujo dajajo celo nekateri slovenski uradniki?! Potniki so po veliki večini slovenski, a kraj je izključno slovenski. Na postaji pa ne vidite niti črke slovenske. Vozni red, ki naj bi služil občinstvu, je sestavljen le v nemškem jeziku!

Na postaji Volčja draga, kjer je potniški promet za 90 odstotkov manjši, pa vidite red v slovenskem jeziku.

S poti med Prvačino in Gorico ni omeniti drugega posebnega. V Gorici pa že od daleč bližji nasproti napis »Görz - Gorizia«. To pa menda zato, ker v Gorici bivajo le Nemci in Italijani, Slovenci pa itak vedo, kje je mesto Gorica. Zato ni treba slovenskega napisal! O,

nu: »Ako se nemške obmejne občine, kočevska nemška duhovščina dan za dnem izjavljajo proti nam, ali nismo dolžni tudi mi, da izjavimo, da tudi mi nismo ustvarjeni za sužnje? Tudi ni božja volja, da bi naš narod sužnjeval novih tisoč let. Resnična je beseda našega brata, srbskega poslanca dra. Vukotića: Kdor noče brata za brata, hoče tujca za gospodarja!

Poruka hrvaškemu Sokolstvu.

BRACI SOKOLIMA!

Nakon blizu četiri godine duboke šutnje primite hrvaški sokolovi bratski zdravo! Primite ga i vi srpski i slovenski braco i vi svi slavenski sokolovi rasijani širom svijeta.

Svima bratski pozdrav!

Prilike jače od nas rastavile nas i razbacale od nemila do nedraga; opušle naše domove i naše dvorane. Prisiljeni na muk čekamo čas, da se opet okupimo i da ponovno pregneimo postojućom snagom na rad za svete sokolske ideale: jedinstvo, bratstvo i slobodu.

Sokolovi! Braco!

Naš je narod prošao krvave četiri godine. Ali sve što preživjelo predznak je novih i ličnih borba. Prava naroda približavaju se svom ostvarenju. Ideja slobode i samoodređenja pobjedonosno zahvaća i najširše slojeve pučanstva. Udar odsudni čas i za naš jedinstveni narod, Hrvata, Srba i Slovenaca.

Sokolovi! Braco!

U radu i borbi za narodno oslobođenje i samoodređenje hrvaškog sokolstva je mjesto u prvom redovima. Odjednom vas ima, i samo jedan, taj jedan neka bude odvažni i aktivni član narodne zajednice; nek bude apostol misli i jedinstva i ujedini našeg jedinstvenog naroda Hrvata, Srba i Slovenaca. Bez straha i trepeta mi smo sokolovi dužni u tome biti prvi. U prve redove dakle hrvaški Sokolovi!

Ova bratska poruka braci, da nitko ne zaboravi na svoju dužnost.

Zdravo!

Zagreb, 8. veljače 1918.

Dr. Lazar Car,

Josip Hanuš, Arch. Martin Pilar, Ivan Uličnik, Fran Sušić, Dr. Ivan Krstelj, Dr. B. G. Angjelić, Dr. Franjo Bučar, Dr. Božo Vinković, Dr. Juraj Vrbanić, Dr. Ivan Ribar, pop. Dinko Vranjčan, Dr. Dragutin Mašek, Dr. Bogdan Malec, Dr. Bogdan Bradaska, Milan Zemljak.

Prodaja kuriva.

Ogltje. 10 kg na rdeće izkaznice.

Sv. Vld. št. 1314—1563 (ob. št. 6) 20. II., ul. Montfort 6, (cena 84 vin. kg.). — Novo mesto: št. 1397—1796 (ob. št. 6) 20. II., ul. Boroević 13, (cena 84 vin. kg.). — Nova mitnica, št. 3031—3180 (ob. št. 6) 20. II., ul. Bacchi 1, (cena 84 vin. kg.).

Domaće vesti.

Minister Homann u Gorici. Minister za javna dela, vitez Homann, sje se u nedjelju u spremstvu namestnika barona Pries Skeneja in sekc. načelnika vitez Laude ogledal u vojni razrušene pokrajine Furlanije. Posetil je Devin, Tržič, Ronke, Gradisko in Gorico. V Gorici je sprejel deželne glavarja Faidutija, zastopnike duhovščine in mestne uprave in deputaciju gorških županov. Minister se je natančno informiral o željah prebivalstva glede državne obnovitvene akcije in o vseh važnih aprovizacijskih vprašanjih in je obljubjal, da bo upošteval želje prebivalstva.

Tomaž za deklaraciju. Iz Tomajca: Jugoslovansko deklaraciju odobruje, je v naši županiji podpisalo 111 moš in mladeničev ter 651 žen in deklet. O ti priliki se je darovalo za Krevov spomenik 109, za Slov. Matice in CM družbo pa po 107 K; skupaj 322 K. (Ziveli vrli Tomajci! Prip. ured.)

Za deklaraciju. Žene in dekleta v vasi Oročana (v Istri) so podpisale nastopno izjavo: Daleč na bojem polju krvave naši dragi, a me slovenske žene in dekleta iz vasi Oročana v Istri, zavedajoč se svoje narodne dolžnosti, soglašamo z našimi prvoboritelji! V svojem in v imenu svolcev na bojiščih in nedorasle naše dece zahtevamo za ves naš narod združitev in neodvisnost. Nočemo, da bi bili naši otroci »tužni Istrani«, marveč svobodni Jugoslovani. Sveto vam prisegamo, da hočemo svojo dečo vzgajati tako, da bodo vredni svojih prvoboriteljev. Jugoslovanskim poslancom ključemo: trdno se držite gesta; zdaj ali nikoli! Ključemo jim krepak: Na zdar!

S potovanja. Pišejo nam: Minule praznike sem se peljal na Kras in v vipavsko dolino. Openski elektr. tram in vlaki neprestano prenapolnjeni. Nekaj se je pa vendar izboljšalo. Osebnih vlak, ki je prej čakal na Opčinah po 4 in več ur na brzavolke južne železnice, odhaja sedaj redno naprej, kar vozi se en vlak v isti smeri. Begunci se dnevno vraćajo, a prihajajo z dežja pod — kap! V barakah so trpeli in doma morajo tudi trpeti, ker je aprovizacija ali zelo slaba, ali je — ni! Po Dornbergu posluje nek inženjer že dlje časa. S popravami pa smo tam, kjer smo bili, ker delavci ni. Našlo se je nekaj rokodelcev, ki naj bi bili z dnem 4 t. m. začeli z delom; ker pa zahtevajo hrano, županstvo pa jim je ne more preskrbeti, se je ba. ti, da se poprave ne izvršijo! Ribenberški begunci imajo tudi svoje križe. Zraven tega, da imajo hišstvo in poslaste več ali manj uničena, se jim sedaj napoveduje ustavljenju begunske podpore, dasti menda to ni pravilno. Dobro bi bilo, ko bi županska zveza ali kak poslanec priredili v vipavski dolini ali kje v Štanjelu vsaj en sestanek, na katerem bi gospodom županom, ali (kjer teh ni) upraviteljem podrobno razložili zakon o begunskih pravicah. To je nužno potrebno, ker ni vse eno, ako begunci, ki jim je bilo vse ali skoraj vse uničeno, in ki se vraćajo z golimi rokami domov z željo, da si pomagajo — ostajajo brez podpore in brez hrane! Tudi ne vemo čemu se po nekod otežuje povrnitev beguncev? Res je, da je aprovizacija zelo zelo težavna, ali nesrečni ljudje se vendar ne smejo še dalje zadrževati na tujem ko doma najna treba njih prisotnosti, da resije vsaj to, kar se še da rešiti. — Javno varstvo je tudi zelo pomanjkljivo. Orožnikov je le malo in imajo prepolne dela. — Pred nekaj dnevi je v dornberški občini defail neki 16-leten mladenič v vinogradu. Prišel je knieumu vojak in ga povabil na hrib, kjer da ima raznih jestvin, ki jih odstopa za mal znesek. Mladenič je fel in konec je bil, da so ga drugo jutro našli v nelem jarku v nezvesti. Vojak ga je pograbil za grlo in ga vrgel na tla.

ter ga polil z bencinom in zažgal! Mladenič je sedaj v bolnišnici v Ajdovščini in teško da bi okrevaj. — Strelnjanec z razno vojaško municijo se sliši širom Krasa in Vipavske doline. Govoril sem z vojdo ribenberške orožniške postaje Skabarjem. Mož, ki je bil že v pokloju, ima sedaj zelo naporno službo. Teka sem in tja, da bi pomagal, svetovaj in skrbel za javno varnost — ali, kaj naj naredi ena oseba v dveh razsežnih občinah? Ker se je z razstreljevanjem municije po otrocih prišlo že več nesreč, se orožništvo zelo trudi, da bi s pomočjo občinskih predstojnikov preprečilo nadaljnjo nevarno igranje! — Gospod Anton Možina, učitelj-voditelj in podžupan, meni, da bo edina pot na boljše, ako se mladino, ki je zelo podvijana, zvali v pevška društva, ali pa k telovadbi kot naraščal, in jaz se popolnoma strinjam z njim. — Pred vojno so ravno telovadna in pevška društva največ vplivala na mladino in jo izobrazila. Sedaj pa, ko ni očetov in starejših bratov doma, je omenjena pritegnitev mladine v društva ne le koristna, ampak tudi zelo potrebna. Mladina naj opusti nevarno igranje in divjanje ter naj lepo telovadi in vadi naj se v lepem petju. Mi bomo potrebovali mož-značajev in jih tudi že sedaj potrebujemo; zato pa: le pametni bodite, slovenski mladeniči, in vzbogajte one, ki vas uče dobro za vas in za narod naš Oblasla. bi sama morala priporočati, naj se zopet uvede poučevanje telovadbe in petja, potem bo mnogo manj nesreč in podvijanosti.

Iz Dekani. Pri našem aprovizacijskem razprodajališču se vedno ponavljajo slučaj, da se blago prodaja po višji ceni, nego je določila aprovizacijska komisija. Minoli teden n. pr. se je delilo po 30 kg krompirja na osebo. Od komisije določena cena je bila po 46 vin. za kg, a plačali smo ga vsi brezizjemno po 60 vin. kg. — Zakaj tako? — Odgovor bo morda znal dati ga občinski gerent R. Kregov. — Dobro bi bilo opozoriti na to nepravilnost višje oblasti. — Kadar se kaj podobnega ponovi, Vam sporočim. Ta teden — ne delijo nič. — Občinar.

Zdravstveno stanje v Trstu. Mestni fizikat javlja, da je bilo od 9. do 16. t. m. 27 novih slučajev nalezljivih bolezni in sicer: davice II (Novo mesto, Nova mitnica po 2, Stara mitnica, Sv. Jakob, Skedenj, Rojan po 1, Sv. Ivan 3), škrlatice I (Nova mitnica), lezarija 6 (Novo mesto I, Stara mitnica 2, od drugod 3), trahoma 9 (Novo mesto, Nova mitnica po 1, Stara mitnica 6, od drugod 1). Umrli ste 2 osebi za davico, prišli od drugod.

Kontrola na mej. Za prestop švicarskega ozemlja je za inozemce potrebno: 1) Potni list ali enakovredna legitimacijska listina. Potni list in legitimacijske listine morajo imeti visum dotičnega švicarskega poslanika ali konzula, pod katerega spada bivališče potnika. 2) Izvleček iz kazenskega registra ali pravstveno sprčivalo pristojnih oblasti. 3) Dokaz o neoporečnem namenu nameravane muditve v Švici. 4) Dokaz o potrebnih substancijah sredstvih za bivanje v Švici.

Z Opčin. Naš capovila Tomaso Danu je spravl poštini uradu na Opčinah v svojo lastno hišo, takozvano »Vila Valeria«. In sicer to sporazumno z nekim poštini komisarjem. Ta hiša je predzadnja na prosekli cesti, tam, kjer se zavija pot na državno železnico. Ob tej cesti, na desni strani, je še druga hiša capovile, kjer je nameščen c. kr. orožniška postaja na Opčinah. Poštini urad in orožniška postaja sta torej sedaj na periferiji vasi, od rok prebivalstva. Ker pa bi trebalo ravno sedaj gledati na to, da se gre težko prizadetemu ljudstvu na roko, bi bilo umestno, da se rečena urada premešta v sredino vasi, da bi se strankam pot skrajšala. Danes, ko je obnavljalo tako drago, pač ni pravilno, ako se sili del prebivalstva, da mora hoditi pol ure daleč do rečenih uradov. In to le radi volje in koristi vaškega načelnika. In kak zagrizenec je ta clovek. Ako bi v našem pokodbo prišla dolobca, da se na rečenih dveh hišah priredi poleg nemškega in italijanskega, tudi slovenski napis, bi gotovo najemino odovedal. Zato zahtevamo, naj se ona urada premešta v sredino vasi, kjer je na razpolago drugih poslopj — primernih za tako uporabo.

Nevročljive pošne pošiljave. C. kr. poštino in brzojavno ravnateljstvo nam je doposlalo seznam tistih priporočenih in navadnih nevročljivih pošnih pošiljav, ki so bile meseca januarja 1918. v uradu ležečih pošnih pošiljav odprte in katerih odposiljatelji so neznan. Seznam bo priobčen v tukašnjem uradnem listu »Osservatore« v polnem obsegu.

Poštni promet s Turčijo. Spremljanje pošnih zavilkov za Turčijo je zopet dovoljeno, toda z omejitvijo, da sme isti pošiljatelj isti dan pri poštini uradu predati kvečemu deset pošnih zavilkov, ali dva pošna tovora. V Trstu se sme predajati samo pri poštnem uradu 2 (južni kolo-dvor). Spediterji lahko predajajo po se razglašeni-mi pogoji za vsakega zastopnika odposiljatelja dnevno največ po deset pošnih zavilkov ali dva pošna tovora.

Sijajen uspeh »čalevega večera« v Rojanu. — »Čalev večer«, ki so ga priredile minole sobote rojanske jugoslovanske žene in dekleta v prostori tankaljskega »Konsumnega društva«, na k-risit družbe sv. Cirila in Metoda, je dosegel sijajen uspeh, ki nadkriljuje vsa pričakovanja. Vključ razstajajoči burji in nenavadnem mirazu je došlo toliko občinstva, da ni bilo prostora za vse in da so mnogi morali oditi. Dovolj je, ako povemo, da utegne — kakor čujemo — čisti dohodek iznašati okolo 1500 K. Ali, če korist, ki jo je donesla prireditelj, priča o sijajnem materialnem uspehu, pri-tajajo ogromna udeležba, potem dejstvo, da se prihiteli — lepem številu tudi sinovi hrvaškega in češkega naroda, da tudi ob tej priliki posvedočijo tesno solidarnost in bratstvo treh slovanskih plemen, in pa izvajanje programa prireditvi-je edno moralno pomembnost. Čehi so celo aktivno sodelovali: izvajali so glasbene točke. O iskreni odnosa, ki se kažejo zadnje čase med našim društvom, pa govori dejstvo, da je »Kolo« došlo korporativno in nastopilo z vncem narodnih pesmi. Izvajanje programa se je pričelo z žen-skima dvospevoma »Zanjica« in »Zapuščenca«. Peli ste znani naši pevki, gospi Pavla Grzinova in Marija Brazova. Igra »Maček« je bila uprizorjena tako gladko, da lahko rečemo, da se le redko vidi kaj boljšega na majih diletantskih odrih. (Gospi Pavla Grzinova in Marija Brazova in gospoda Matko Javora in Ivo Negro). Ostali del programa se skrbnovali Čehi. V dvorani je bilo največjeje azpoloženje, ki je stopnjevalo od točke do točke, tesar pa ni pisati le na račun užitka, ki ga je udil program, ampak in se posebno je deloval nisel na rodoljubni namen prireditve in pa na do-odke, ki jih preživljajo sedaj slovanski narodi v časopise, ga. Rovynsky poljske knjižice in časopise. Ker je v tržaških vojnih bolnicah naval ra-

Ziviljenju se posebej. Pri buffeju so poslovala, oziroma stregle gostom pod vodstvom gospej Oržimove in Brazove, ki ste se z nenavadno požrtvovalnostjo potrudile za to prireditelje: g. vdova Tomicheva in g. Marija Jesihova. In gospe: Vera Lavrenčičeva, I. Gradisarjeva, Anica Rakova, Irma Streljeva, Klavara, Anica Perlovova, Olga Grzinova in Milka, Nada in Stana Peritove. Posebno priznanje treba izreči tistim rojanskim bogdanim, ki so — za sedanje razmere — tako bogat in požrtvovalno opremile buffet in s tem izdatno primogle k velikemu materialnemu uspehu! Stednjic moramo omeniti še posebnega truda, s katerim se je zavzel za dober uspeh pred-sednik rojanske družnice g. Matija Lavrenčič. Bil je skrben domačin za svoje goste. — Sedaj pa naj izpregovornito odkrito besedo, ki nam je že dolgo na srcu. Pa ne le na naslov rojanskih, ampak naših društev sploh. Pri določanju in sestavljanju programov naj imajo na misli, da imaj prireditve dva dela: oficijelnega in neoficijelnega, ter da poslednjega ni smeti zanemarjati, ker je za trajen utis prireditve velikega pomena kot nadaljevanje oficijelnega. »Kolo« je imelo n. pr. za prireditve v Rojanu na svojem netiskanem programu za neoficijelni del določene več točke, s katerimi bi bilo gotovo zelo ustrezno občinstvu, a jih ni moglo izvajati, ker ni dopuščal tiran — kazalec na uri. Pa še v nekom drugem pogledu more biti neoficijelni del — takomenovana »svobodna zabava« — velikega pomena, ker se lahko kako »reče«, kar donesla rado jako dobrih sadov — že v trenutku in za prihodnje. Pisec ter vrst more na podlagi mnogoletnih izkustev in opazovanj na prireditvah po naši okolici trditi, da bi bilo delo n. pr. ob raznih volitvah še veliko težavneje, nego je bilo, da niso na društvenih prireditvah po oficijelnem delu padale besede ponka, vspehuljanja, navduševanja — narodnega vzajajanja! Saj je tako često celo tudi na političnih shodih: po oficijelnem shodu sledi neoficijelni, nevezan, a ravno zato tudi učinkovit. Presimo torej vsa naša društva, naj uvažujejo to, kar smo rekli z najčistijim namenom in na podlagi izkustev.

Svetlovansko konsumno društvo opozarja vse svoje člane na sklen zadnjega obnega zbora, glas-som katerega morajo biti vplačani vsi priljavljeni deleži najkasneje do konca tega meseca. Ker več kot polovica deležev ni dosedaj še vplačanih, pozivljamo s tem vse družničnike, da vplačajo šte-vilja priljavljenih deležev odgovarjajoče zneske in sicer pri »Trgovski obrtni zadrugi v Trstu« proti potrdilu. Obenem se nanažnja vsem sedanjim in bivšim članom, da uraduje društveno tajništvo vsak dan od 6 do 7½ zvečer v prostorih »Narodnega doma«, kamor naj se člani obračajo za potrebna pojasnila. Odbor.

Telovadno društvo »Sokol« v Trstu. Seja vaditeljskega zbora danes ob 6. uri, seja odbora ob 7. uri v društvenih prostorih.

Pevsko društvo »Kolo« bo imelo danes, zvečer ob 8 uri pevsko valjo.

»Sokol pri Sv. Jakobu« javlja svojim članom in članicam-telovadcem, da se vrši v smislu dogo-vora članska in telovadba članic — vsled pomanjkanja vaditeljev — do zopetnih normalnih razmer pri »Tržaškem Sokolu« v ulici Stadion. Ker je »Tržaški Sokol« že pričel z rednim delovanjem, pozivljamo člane in članice telovadce, da v čim večjem številu pristopijo k delu »Tržaškega Sokola«. — Telovadce ure za naraščaj pri Sv. Jakobu objavimo pravočasno. Na zdar! — Podsta-tor.

Ostribnice vojnških sirot so naprošene, da čim prej sporočijo, katere sirote so dobile podporo iz »skladu šolskih podpor za vojne sirote«, bodisi prvokrat po 50 in sedaj v drugič po 200 kron.

DAROVIL.

— Za Magdalensko podružnico, namesto cvet-ke na grob pok. Engelmana daruje družina Olenik 10 K. Denar hrani V. Kodrič.

— Podružnica CMD v Rojanu: g. Iva Braz 1 K; g. Ivan Treven 1 K za eno originalno CM vizitalko; »Kader« v rojanskem konsumnem društvu K 466; g. Matija Lavrenčič 5 K, honorar za popravno neke ure; biljardist v trgovinski kavarni 2 K; pod geslom: naš maček bo vedel »po noči«: Franjo Pirjevce 34 K; ker g. V. ni bil v športni obleki daruje 1 K 2 K; g. Vilko Soldat 10 K; g. Maks Kacafura 2 K 2 K; g. Pertot 2 K; ker je vstop v kuhinjo rojanskega kons. društva sicer prepovedan so plačali vstopnino štirje gospodje vsak po 1 K, skupaj 4 K; g. Srečko Rozman 2 K; štirje gospodje vstopnino v kuhinjo konsumnega društva 6 K; g. Drago Hmeljak 3 K, ker se ne more udeležiti železničarskega zborovanja; rojanski »šlager« K 15; dečki 5. razr. šole CMD 84 vin.; g. Josip Bandel 4 K; g. Josip Mislje »ob zori« 10 K in gosp. Vilko in drgovci »v rožah« 10 K.

— Za Krevov spomenik so darovali: po 20 K: Fran Grom, Ivan Dekleva, Kozina; Peter Tavčar, Kozina, 15 K; po 10 K: Vek. Dekleva, Fran Rapotec, Kozina, Edv. Bernič, Slivje, Ivan Babuder, Materija; po 5 K: Stei. Štikovič naduč., Herpelje, Andrej Lukani, Kozina; po 4 K: Ferd. Zagar, Matejka, J. Urek, Kozina, Ivan Klun, Kozina K 350; po 3 K: Martin Cebolin, Kozina, Vrhpolje, Vrhpolje, I. Kabaj naduč., Slivje, Tom. Mamilović, Golac, Fran Dobrila, Kozina; po 2 K: Fran Grbec, Kozina, Fran Vovk, Herpelje, Ivan Sosič, Kozina, J. Benčič, Herpelje, Ludvik Cebolin, Kozina, Franja Sturin, Kozina, Fran Jelusič, Herpelje, Ant. Zevnik, Podgrad, Franja Sosič, Kozina, Gaspar Rosinovič, Herpelje, J. Ritosa, Kozina, Ant. Rapotec, Rodnik; po 1 K: Edv. Muha, Ivan Muha, Brezovica, Miha Prelec, Herpelje, Zalokar, župnik, Gročana, Andrej Vatovec, Anton Benčič, Fran Benčič, Kozina, Iv. Jordan, Herpelje, Alojz Ostrovska, Antonija Sosič, Ivan Pavletič, M. Režev, Kozina; skupaj K 16750. Denar hrani uprava.

— Dne 2. t. m. sta nabrala Just Maurič in Vekjet Anton v. veseli družbi pri Tirolcu K 7130 za Krevov spomenik. Darovali so sledeči: Piciga Fran in Vekjet Anton po 10 K; Just Maurič in Stekar Ivan po 6 K; Skerjanc Ivan po 5 K; Miloš 8 K; po 2 K: Besek Anton, N. N. T., N. N. St. Tančar, Stubelj, Hlačar, Q. A. Vekjet je stavil na dražbo italijansko smotko, na katero je dobil 1430 K od vseh zgornj imenovanih.

— Za Krevov spomenik darujejo: g. J. J. 2 K, Piscičana Ana 1 K, Dragica Lampe 10 K, Terezija Klopčevar 4 K, Prunk Ivana 2 K.

— Za žensko CM podružnico darujejo: g. J. J. 2 K, g. Milana Nabergoj 3 K, gca. Simonič 2 K.

Za naše ranjence in bolne vojake so darovali: Blagi Neimenovanec 300 K, g. Muha iz Lokve 28 hrvaških in 54 slovanskih knjiž. N. N. več knjig in časopise, ga. Rovynsky poljske knjižice in časopise. Ker je v tržaških vojnih bolnicah naval ra-

nencev in bolnikov nezmanjšanih, se priporočajo ubogi trpni radodarnosti usmiljenih src.

Pri prosti zabavi »Rojanskega Sokola« dne 12. febr. 1918. se je nabralo 7144 K za boritelje ob Soči.

Česko Budjevička Restavracija (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galati (zraven glavne pošte.) Slovenska postrežba in slovanski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 100 besed
Mestne tiskane besede se računajo enkrat vsa. — Najmanjša pristojbina znaša 10 stotinic.

Išče se meblirano stanovanje (2—3 sobe, kuhinja, 4 zvečer, Dobi hano ter dobro plačilo. Ulica Valdirivo 22. I. desno. 1840

Iščem pripravito slovensko dekle od 7 g. starosti do 6 zvečer. Dobi hano ter dobro plačilo. Ulica Valdirivo 22. I. desno. 1842

Pozor begunci! Ivan Peric v Trzinu (Monaco) št. 174 oddaja v najem zemljišča. Stanovanje preskrbljeno. 1841

Dolično dekle, ki mi je v soboto zvečer na postaji Trebiže pomagala nevi korec, ter se potem izgubila, je »prošena«, da mi ga proti primerni nagradi povrne. Naslov: Marija Matevžič, ul. Olmo 14, II. 1843

10 hl izborna masala se takoj prodaja. Kupijo se rabljeni pisalni stroji ter tudi pokvarjeni, mivalni stroji, bicikli itd. — A. Batjeli, Gorica stolna ul. 2. 8142

Iščem pošteno posrednico za vsa hišna dela za pop. idne. — Plača po dogovoru. Ulica Commerciale 9 (des. dvorišče, desno) III. ul. levo, vrata št. 37. A 37

Fotograf Anton Jokič posluje v svojem ateljeju v Trstu, V. la delle Poste št. 10. 407

Produm nekoliko hl izvrstnega vipavskega vina: Več se lave pri vratarja ulica dell. G. pa 23. 1836

Sprejme se takoj mladeniča ki ume delo v kleč. — Hotel Balkan Pl. zara C. S. rna 1831

Kupim MOTORKOLO v dobrem stanju. Ponud be pod »Spiller« pri vratarja državnega kolodvora. 1835

Kupim že rabljene dobro ohranjene vrče za mleko. Ponudbe pod »Spiller« pri vratarja državnega kolodvora. 1836

Fotografični atelje DAGUERRE

Trst - Corso štev. 39 - Trst

Razglednice v platini. Specijaliteti: slike v barvah, fotoschizli, Gabinet, vitit, povečanja, reprodukcije vsake slike. — Električna razsvetljava. —

Po Najvišjem oblasliti Njg. ces. in kr. apost. Veličanstva III. IZREDNA

ces. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija vsebuje 21.146 dobikov v gotovini v skupnem znesku kron 635.000. Glavni dobiček znaša 230.000 kron

Zrebanje se vrši javno na Dunaju dne 21. februarja 1918. — Srečka stanje 4 kroge. Srečke se dobivajo v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju III. Vordere Zollamt trasse 3, v loterijskih razpisalnicah, tobakarnah, pri davčnih postajah in železniških uradih, v menjalnicah i. t. d. Igralni načrti za prodajalce srečk brezplačno. — Srečke se doplačajo poštne pusto.

Od ces. kr. ravnateljstva državnih loterij (Oddelek za dobrodelne loterije).

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečine. — Plombiranje. — UMETNI ZOBJE

KONJAK

destiliran iz vina lastnega pridelka. Pri oslabeleosti od starosti in železnih težkočah je iz vina destiliran star konjak 12 let starea znan preizkušeno okrepilo 12 let starea v 4 politrskih steklenicah pošijem franko za K 80, mlažšega 3 letnega čudovito bolečine tolažeče vdrgavalno sredstvo zoper trganje v udih, 4 politrške steklenice K 60. — Vino od 56 Krov naprej. — Beli rizling K 4.80 in rdeči burgunder per 1 K 5.20

BENEDIKT HERTL, veleposelstnik graščina Golice pri Konjicah, Stajersko.

JADRANSKA BANKA

Trst, V. la Cassa di Risparmio štev. 5 (Lustno poslopje)

Kapital in rezerva K 13.200.000.—

Filijalke: Dunaj, Tegetthofstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatja, Split, Šibenik, Zadar.

Vloge na knjižice 3 1/2 %. Vloge na knjižice

od dneva vloge do dneva vzdaja. Rentn davek plačuje banka od svojega Obrestovanje viog na tekočem in žiro-ranunu po dogovoru. Akreditiv čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. — Kupuje in pro aje: vrednostne papirje, rente, obilgacije, zastavna pisma, priporočila, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predjume na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Sale Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije, Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurznj izuzi, revizija zrebanja srečk itd. brez acno Stavbni kre lit, remours krediti. — Borzna n r čla. — lukaso. — Menjalnica. — Eskompt menie

Telefoni: 1463, 1793 in 2466.

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

Išče se **VRTNAR** za sadjerejo in zelenjavo. Sta na služba. Ponudbapod »Gorenjsko« na Inscr. odd. Edinosti.

IVAN KRŽE — Trst

Piazza San Giovanni 1.

Zalogu kuhinjskih in kletarskih potrebščin od lesa in pletenih, skaflov, brent, čebrov in kaa. sodu, kov, lopat, rešet, sit in vsakovrstnih kočev, jorbavev in metel ter mnogo drugih v to stroko spadajočih predmetov. — PRIPOROČA svoje trgovino s kuhinjske posode vsake vrste bodi od poreclan-, zemlje, emalla, kvestarja ali cinka, nadalje pasamanturje, kletke itd. za gostilničarje pipe, kroglice, resalje in steklene posode za vino i. t. d. i. t. d.

Drva za kurjavo se prodajo v gozdu Boved (Barkovije), posestvo Slavič. Veje ter vejice po K 1.— za vsakih 10 kg.

NB. Vsak kupovalec mora prinesli seboj vrvi za povezanje.

Tvrška ALBERTO FABER, Trst ulica Tesa 22, Telefon 615

GAMBRINUS

vsaki večer ob 9½ velika varietetna predstava. Vstopnina K 1.—

Tvrška Znidersic

na Opčinah prodaja domače vino samo za gostilničarje po zmerni ceni.

Zlatarnica G. Pino

v Trstu se je preselila na Corso št. 13 v hišo zlatarnice G. Zernowitza & Filio. Velika izbira srebrnih in zlatih ur, nahanov, prstanov, verižic itd. Cene zmerno. Cene zmerno.

Drva za kurjavo rezana za peči, ter štedilnike, v skladu, K 28 za 100 kg na stanovanje (za večjo množino po 1000 kg) K 30 za 100 kg.

Tvrška ALBERTO FABER Trst, ulica Tesa 22, Telefon 615,

Kabaret-Varietè MAXIM

Trst - V. la Stadion 10 - Trst

Odprt od 8½ zvečer naprej

Vstopnina R 2